

Ex/SANS/PG/3.5A/2024

MASTER OF ARTS EXAMINATION, 2024
[2nd Year, 2nd Semester (Supplementary)]
SANSKRIT
Course – XV (A)
PHILOSOPHY OF LANGUAGE

Time: Two hours

Full Marks: 30

विभाग: - क

१. अधोलिखिताः प्रश्नाः सुरगिरा समाधेयाः ।

‘तस्य हि ध्वनेः स्वरूपं सकल-सत्कवि-काव्योपनिषद्भूतम्-अतिरमणीयमनीयसीभिरपि...मनसि लभतां प्रतिष्ठाम् इति प्रकाशयते’ – अत्र रेखाङ्कितानां पदानां तात्पर्यं सुरगिरा लिखतु । 2+2+2=6

२. अधोलिखितेषु प्रश्नेषु द्वयं समाधेयम् ।

7 × 2 = 14

क. वाच्यार्थ-प्रतीयमानार्थयोर्सम्बन्धः कथं ध्वन्यालोक-ग्रन्थे आलोचितं तथा लेखनीयम् ।

ख. ‘तथा हि वाच्यत्वं तस्य स्वशब्द-निवेदितत्वेन वा स्यात् विभावादिप्रतिपादनमुखेन वा’ – कस्मिन् प्रसङ्गे उक्तमिदम् ? अस्याः व्याख्या कार्या ।

ग. काव्यस्यात्मा स एवार्थस्तथा चादिकवेः पुरा ।

क्रौञ्चद्वन्द्व-वियोगोत्थः शोकः श्लोकत्वमागतः ।।

- कस्मिन् प्रसङ्गे उक्तमिदम् ? अस्य श्लोकस्य व्याख्या कार्या ।

विभाग: - ख

३. अधोलिखितेषु प्रश्नद्वयं सुरगिरा देवनागरीलिप्या च समाधेयम् –

5×2=10

क. नैयायिकाभिमतस्येश्वरसङ्केतस्य शक्तित्वं परमलघुमञ्जुषादिशा निराकरणीयम् ।

ख. लक्षणाया लक्षणं तद्भेदाश्च सोदाहरणं मञ्जुषाग्रन्थदिशा आलोच्यताम् ।

ग. शाब्दबोद्धसहकारिकारणभूताया आकाङ्क्षायाः स्वरूपं परमलघुमञ्जुषादिशा निरूप्यताम् ।